

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО Директор Державної установи «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів МОЗ України» Т.І. Чернишенко 	ЗАТВЕРДЖУЮ Заступник Директора Департаменту кадрової політики, освіти, науки та запобігання корупції МОЗ України О.П. Волосовець
--	---

ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12020101 “Фармація”

Київ
2011

ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Укладачі:

І.Є. Процюк — викладач вищої категорії, голова циклової комісії філологічних дисциплін Житомирського базового фармацевтичного коледжу ім. Г.С. Протасевича;

О.В. Халіман — канд. філол. наук, голова циклової комісії мови та літератури Коледжу Національного фармацевтичного університету;

Л.С. Прокопчук — викладач II категорії Житомирського базового фармацевтичного коледжу ім. Г.С. Протасевича;

О.П. Сокур — викладач II категорії Житомирського базового фармацевтичного коледжу ім. Г.С. Протасевича.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної комісії з фармації Міністерства освіти, молоді та спорту України 13.10.2011 р., протокол № 5.

Рецензенти:

О.М. Мосейчук — канд. філол. наук, старший викладач кафедри англійської філології ім. Д.І. Квеселевича Житомирського державного університету ім. І.Я. Франка;

Н.О. Сердега — викладач вищої кваліфікаційної категорії, голова циклової комісії іноземних мов Житомирського інституту медсестринства;

І.В. Мікушина — викладач I категорії Криворізького медичного коледжу;

Н.В. Коваль — викладач I категорії Криворізького медичного коледжу.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ“Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12020101 “Фармація” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Предметом вивчення дисципліни є лексико-граматичні й комунікативні особливості іноземної мови, яку вивчають у проекції на конкретну спеціалізацію студентів та науково-технічне й культурне співробітництво з іншими країнами, а також повсякденні й ділові контакти, спілкування в усній та письмовій формах.

Навчальний курс ґрунтується на поєднанні чотирьох видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання та письма) з використанням автентичних матеріалів з іншомовних джерел та вітчизняної навчальної й методичної літератури.

Іноземна мова (за професійним спрямуванням) передбачає міждисциплінарну інтеграцію: її вивчають паралельно з дисциплінами професійної та практичної підготовки для поглиблення фахового рівня знань, що забезпечить формування соціально-особистісних та інструментальних компетенцій студентів.

На вивчення дисципліни згідно з освітньо-професійною програмою та примірним навчальним планом відводиться 216 год.

Під час засвоєння теоретичного матеріалу значну увагу варто приділяти практичному опануванню студентами мовленнєвих умінь на рівні, достатньому для іншомовного спілкування у сферах професійної діяльності в типових ситуаціях в усній та письмовій формах, забезпеченню розвитку навичок аналітичного читання, розумінню та використанню іншомовних джерел фармацевтичної та медичної тематики, мовно-комунікативному рівню проведення презентацій, написанню анотацій іноземною мовою.

Основними завданнями дисципліни є формування в студентів умінь та навичок логічного вираження думки, послідовності мовлення, вміння користуватися професійно-орієнтованою лексикою відповідно до правил її вживання в професійному спілкуванні іноземною мовою.

До програми додається тематичний план практичних занять, перелік практичних навичок, що ними повинні оволодіти студенти, орієнтовні теми з граматики, орієнтовні завдання для диференційованого заліку та список рекомендованої літератури.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- професійно-орієнтований лексико-граматичний матеріал, що його використовують у різних комунікативних ситуаціях;
- лексичний мінімум ділових контактів, мовленнєвий етикет спілкування;
- словотвірні морфеми та моделі, характерні для мови спеціальності, що вивчається, зокрема сфери термінотворення;
- граматику для усного мовлення та письмового викладу інформації;
- граматичні та семантичні засоби зв'язку тексту як єдиного цілого;
- особливості перекладу текстів фармацевтичної та медичної тематики.

Студенти повинні вміти:

- вести діалогічне мовлення загальнонаукового та професійно-

орієнтованого характеру;

- спілкуватися в типових ситуаціях професійної діяльності, готувати доповіді в професійно-орієнтованій галузі, розуміти монологічні повідомлення в межах ситуації спілкування, застосовувати елементи дискурсивної компетенції;
- реалізовувати аналітичне опрацювання іншомовних джерел наукового характеру (статті, монографії, реферати тощо);
- реалізовувати комунікативні наміри на письмі, застосовуючи елементи соціокультурної та соціолінгвістичної компетенцій;
- фіксувати та передавати письмово необхідну інформацію, складати план тексту, рецензувати, анотувати його, робити висновки та висловлювати свої пропозиції.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основи міжкультурної комунікації України та країни, мова якої вивчається;
- особливості фармацевтичної та медичної освіти в Україні та країні, мова якої вивчається.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		Усього	Практичні заняття	Самостійна робота
	Розділ 1. Перехідно-підготовчий етап			
1	Іноземна мова — мова ділового спілкування	6	6	
2	Особиста інформація	8	8	
3	Основи міжкультурної комунікації (регіональні, соціальні, культурні особливості України та країни, мова якої вивчається)	8	8	
4	Психічне та фізичне здоров'я	10	10	
	Розділ 2. Професійно орієнтований етап			
5	Вступ до спеціальності. Навчальний заклад	6	6	
6	Фармація. В аптеці	10	10	
7	Хімія	8	8	
8	Лікарські рослини. Ліки. Класифікація та характеристика типів ліків. Рецепт. Анотація до лікарського засобу	12	12	
9	Історія розвитку медицини та фармації в Європі та Україні	8	8	
10	Системи охорони здоров'я та професійної медичної і фармацевтичної освіти в Україні та країні, мова якої вивчається	4	4	
11	Профілактична медицина	6	6	
12	Основні системи людського організму	18	18	
	<i>Самостійна робота</i>	112		112
	Усього	216	104	112

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

ЗМІСТ

Розділ 1. Перехідно-підготовчий етап

Тема 1. Іноземна мова — мова ділового спілкування

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Мовленнєвий етикет. Мовні моделі ввічливості. Звертання, привітання, вибачення, подяка, прохання, прощання як функціональні формули категорії ввічливості.

Роль іноземної мови в житті сучасної людини. Систематизація фонетичних, лексичних, граматичних особливостей мови, що вивчається.

Практичні навички:

- засвоєння фонетичних, лексичних, граматичних особливостей, найуживаніших формул мовленнєвого етикету іноземної мови, що вивчається;
- використання мовних моделей звертання, привітання, вибачення, подяки, прохання, прощання тощо в конкретних ситуаціях з урахуванням фонетичних, лексичних, граматичних особливостей іноземної мови, що вивчається.

Тема 2. Особиста інформація

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Особиста інформація. Моя сім'я. Рідна мова. Рідне місто (село). Подорожі.

Підготовка письмових розповідей: повідомлення, фактичний репортаж.

Практичні навички:

- засвоєння лексико-граматичного мінімуму та найуживаніших комунікативних моделей з теми;
- засвоєння інформації про види письмових розповідей та план їх написання;
- повідомлення персональної інформації в усній та письмовій формах, визначення своїх рис та особливостей.

Тема 3. Основи міжкультурної комунікації (регіональні, соціальні, культурні особливості України та країни, мова якої вивчається)

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Порівняльна характеристика географічного положення, чисельності населення, систем навчання тощо України та країни, мова якої вивчається.

Написання листів. Види листів. Службові та особисті листи. План

написання листів.

Практичні навички:

- оволодіння лексичним мінімумом краєзнавчої сфери;
- знання культурних та краєзнавчих особливостей України та країни, мова якої вивчається;
- аналіз відмінностей між країнами;
- узагальнення, систематизація, порівняння отриманої інформації та надання їй оцінки в листі.

Тема 4. Психічне та фізичне здоров'я

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Вплив погоди на настрій та здоров'я людей. Погода в Україні та в країні, мова якої вивчається. У лікаря.

Письмове обґрунтування. Види обґрунтувань: переваги/недоліки, думка/рішення, дискурсивні есе. Структура обґрунтувань.

Практичні навички:

- оволодіння лексико-граматичним мінімумом та найуживанішими виразами зі сфери погоди, здоров'я людини, спілкування пацієнта з лікарями-спеціалістами;
- уміння доцільно використовувати в спілкуванні найуживаніші вислови, необхідні для ведення бесіди з лікарями, письмово обґрунтовувати причини хвороб та пропонувати шляхи їх подолання;
- написання дискурсивних есе за визначеною темою.

Розділ 2. Професійно орієнтований етап

Тема 5. Вступ до спеціальності. Навчальний заклад

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Вступ до спеціальності. Навчальний заклад, навчальний план. Профільні предмети. Монолог на професійну тематику.

Практичні навички:

- засвоєння професійно орієнтованого лексико-граматичного матеріалу, необхідного для презентації професійного характеру;
- підготовка монологічного повідомлення професійного характеру за визначеною темою;
- засвоєння найуживаніших комунікативних моделей фармацевтичної та медичної тематики;
- уміння ознайомити гостей зі своїм навчальним закладом.

Тема 6. Фармація. В аптеці

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Фармація як наука, її історія та сучасність.

Аптека — майбутнє місце роботи студента-фармацевта. Обов'язки фармацевта в аптеці. Анотування та реферування професійно орієнтованих іншомовних джерел.

Практичні навички:

- засвоєння базового лексико-граматичного мінімуму;
- засвоєння основ анотування та реферування професійно орієнтованих іншомовних джерел;
- формування вмінь написання анотації та реферату;
- диференціювання обов'язків працівників аптеки;
- ведення бесіди з використанням спеціальної фармацевтичної термінології.

Тема 7. Хімія

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Хімія, предмет її вивчення, розділи хімії. Періодична система хімічних елементів. Атоми. Основи перекладу професійно-орієнтованих текстів.

Практичні навички:

- засвоєння професійно орієнтованого лексико-граматичного матеріалу;
- оволодіння лексико-граматичними особливостями оглядів професійної та наукової літератури;
- засвоєння основних правил перекладу професійно орієнтованих іншомовних джерел;
- характеристика хімії як науки, визначення предмету вивчення хімії, її розділів, опис періодичної системи хімічних елементів, засвоєння будови атома.

Тема 8. Лікарські рослини. Ліки. Класифікація та характеристика типів ліків. Рецепт. Анотація до лікарського засобу

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Види рослин. Лікарські рослини. Збір лікарських рослин.

Класифікація ліків. Основні типи ліків, їх класифікація за формою, способом дії та основними характеристиками.

Структура та правила написання рецепта, лексико-граматичні особливості рецепта, використання латинських абrevіатур.

Структура анотації до лікарського препарату (опис, фармакологічна дія, дозування, застосування, побічна дія тощо). Лексико-граматичні особливості перекладу анотації до лікарського засобу.

Абrevіатура в рекламі лікарських засобів. Зразки реклами, її переклад.

Практичні навички:

- засвоєння лінгвістичних особливостей перекладу іншомовних джерел;
- знання історії застосування в медичній практиці лікарських рослин, їх назв, правил збору;
- засвоєння класифікацій лікарських засобів;
- знання структури рецептів іноземною мовою;

- оволодіння правилами написання рецепта іноземною мовою;
- переклад анотацій та реклами лікарських засобів.

Тема 9. Історія розвитку медицини та фармації в Європі та Україні

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Історія розвитку медицини та фармації в Європі та Україні. Видатні хіміки, фармацевти, лікарі (М. Пирогов, О. Богомолець, Д. Заболотний, О. Флемінг, Г. Бурхав), їх внесок у науку. Основи перекладу професійно орієнтованих іншомовних джерел.

Практичні навички:

- засвоєння інформації про етапи розвитку фармації та медицини;
- усвідомлення внеску видатних вчених-хіміків та медиків у розвиток науки;
- оволодіння основними правилами перекладу професійно орієнтованих іншомовних джерел.

Тема 10. Системи охорони здоров'я та професійної медичної й фармацевтичної освіти в Україні та країні, мова якої вивчається

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Системи охорони здоров'я, вища медична та фармацевтична освіта в Україні та в країні, мова якої вивчається.

Опрацювання іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних навичок.

Практичні навички:

- виділення особливостей систем охорони здоров'я України та країни, мова якої вивчається;
- ознайомлення з системою медичної та фармацевтичної освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається;
- оволодіння методами перекладу та реферування іншомовних джерел професійного характеру;
- опрацювання професійно орієнтованих джерел та їх реферування.

Тема 11. Профілактична медицина

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Профілактика захворювань (СНІД, серцевий напад, застуда, біль у спині тощо).

Комп'ютерний переклад іншомовної інформації. Посткомп'ютерне редагування перекладу.

Практичні навички:

- засвоєння базового лексико-граматичного матеріалу з теми;
- засвоєння найуживаніших висловів зі сфери лікування та профілактики хвороб;
- обґрунтування доцільності профілактичних заходів щодо низки хвороб;

- аналіз, порівняння, систематизація й коментування одержаної інформації;
- вміння робити власні висновки;
- використання комп'ютерних систем автоматизованого перекладу та електронних словників під час виконання професійних обов'язків;
- оволодіння основами комп'ютерного перекладу та посткомп'ютерного редагування перекладу іншомовної інформації.

Тема 12. Основні системи людського організму

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

М'язово-скелетна, серцево-судинна, травна, дихальна, нервова системи. Анатомічні, клінічні та фармацевтичні терміни. Етимолого-семантичний аналіз фармацевтичної та медичної термінології.

Робота з іншомовними автентичними джерелами професійного та наукового змісту (журнальні статті, монографії, реферати тощо). Особливості перекладу медичних та фармацевтичних термінів.

Практичні навички:

- засвоєння професійно орієнтованого лексико-граматичного матеріалу;
- знання будови, функцій та лікування захворювань основних систем людського організму;
- засвоєння грецьких та латинських терміноелементів, що входять до складу медичних термінів;
- знання лексико-граматичних особливостей огляду наукової літератури;
- етимолого-семантичний аналіз фармацевтичної та медичної термінології;
- переклад автентичних текстів професійного змісту.

ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ З ГРАМАТИКИ

1. Засоби словотворення.
2. Порядок слів у простому й складному реченнях.
3. Іменник. Вживання артиклів. Відмінювання іменників. Множина іменників.
4. Прикметник. Особливості вживання. Ступені порівняння.
5. Числівник. Кількісні й порядкові числівники.
6. Займенник. Розряди. Особливості вживання.
7. Прислівник. Ступені порівняння.
8. Дієслово. Система часових та видових форм дієслова. Узгодження часів. Активний і пасивний стани дієслова. Модальні дієслова та їх еквіваленти. Інфінітив. Звороти з інфінітивом.
9. Дієприкметник. Особливості вживання.
10. Прийменники. Керування прийменників.
11. Сполучники. Особливості вживання.
12. Пряма й непряма мова.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Використання мовних моделей звертання, привітання, вибачення, подяки, прохання, прощання тощо в конкретних ситуаціях з урахуванням фонетичних, лексичних, граматичних особливостей іноземної мови, що вивчається.
2. Повідомлення інформації особистого плану в усній та письмовій формах, визначення своїх рис та особливостей.
3. Аналіз відмінностей між Україною та країною, мова якої вивчається.
4. Узагальнення, систематизація, порівняння отриманої інформації та надання їй оцінки в листі.
5. Уміння доцільно використовувати в спілкуванні найуживаніші вислови, необхідні для ведення бесіди з лікарями-спеціалістами, письмово обґрунтовувати причини хвороб та пропонувати шляхи їх подолання.
6. Написання дискурсивних есе за визначеною темою.
7. Написання анотацій та рефератів.
8. Диференціювання обов'язків працівників аптеки
9. Уміння ознайомити гостей зі своїм навчальним закладом.
10. Підготовка монолога професійного змісту за визначеною темою.
11. Ведення бесіди з використанням спеціальної фармацевтичної термінології.
12. Знання застосування в медичній практиці лікарських рослин, їх назв, правил збору.
13. Засвоєння класифікацій лікарських засобів.
14. Знання структури рецептів іноземною мовою та оволодіння правилами написання рецепта іноземною мовою.
15. Уміння перекладати анотації та реклами лікарських засобів.
16. Засвоєння інформації про етапи розвитку фармації та медицини; усвідомлення внеску видатних вчених-хіміків та медиків у розвиток науки.
17. Оволодіння методами перекладу та реферування іншомовних джерел професійного характеру.
18. Обґрунтування доцільності профілактичних заходів щодо низки хвороб.
19. Аналіз, порівняння, систематизація й коментування одержаної інформації.
20. Вміння робити власні висновки.
21. Знання будови, функцій та способів лікування захворювань основних систем людського організму.
22. Використання комп'ютерних системи автоматизованого перекладу та електронних словників під час перекладу професійно-орієнтовних текстів.
23. Етимолого-семантичний аналіз фармацевтичної та медичної термінології.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Розповісти про вивчення іноземної мови, її роль у житті сучасної людини.
2. Розповісти про себе, визначаючи свої риси та особливості.
3. Надати коротку порівняльну характеристику географічного положення, населення, навчання тощо України та країни, мова якої вивчається.
4. Написати своєму другові листа про те, як змінилось Ваше життя з моменту вступу до фармацевтичного коледжу.
5. Письмово обґрунтувати вплив погоди на настрій та здоров'я людей.
6. Ознайомити гостей зі своїм навчальним закладом.
7. Підготувати розповідь "Моя майбутня професія".
8. Написати повідомлення про аптеку, в якій Ви проходили практику.
9. Розповісти про майбутнє місце роботи студента-фармацевта та обов'язки фармацевта в аптеці.
10. Надати характеристику хімії як науці, визначити предмет вивчення хімії, її розділи. Розповісти про будову періодичної таблиці хімічних елементів.
11. Описати лабораторію навчального закладу за вибором.
12. Визначити особливості рецепту.
13. Визначити основні структурні складові, з яких складається анотація до лікарських препаратів.
14. Розповісти про історію застосування в медичній практиці лікарських рослин.
15. Визначити етапи розвитку фармації та медицини в Європі та Україні.
16. Проаналізувати внесок видатних вчених-хіміків та медиків у розвиток науки.
17. Розповісти, що Вам подобається/не подобається в системі охорони здоров'я України. Обґрунтувати та порівняти з країною, мова якої вивчається.
18. Зробити етимолого-семантичний аналіз медичних та фармацевтичних термінів з теми за вибором.
19. Обґрунтовувати доцільність профілактичних заходів щодо хвороб: серцевий напад, застуда, біль у спині.
20. Допомогти своєму другові підготуватися до заліку з анатомії. Стисло викласти будову однієї із систем людського організму (на вибір викладача).

ЛІТЕРАТУРА

Басова Н.В. Німецький для коледжей (Deutsch für Colleges) / Н.В. Басова, Т.Г. Коноплева. — Ростов н/Д: Фенікс, 2003. — 416 с.

Вікно в Британію: відео курс. — Oxford, 1998.

Голіцинський Ю.Б. Граматика: зб. вправ / Ю.Б. Голіцинський. — К.: А.С.К., 2005. — 544 с.

Григор'єва М.В. Англійська мова для студентів фармацевтичних вузів та факультетів: підр. / М.В. Григор'єва, Г.В. Кривич, О.Є. Гущенко. — Х.: Основа, 1997. — 352 с.

Григор'єва М.В. Німецька мова: підр. / М. В. Григор'єва, В.Д. Володіна, В.І. Жаренков, Л.М. Протасенко. — Х.: Основа, Видавництво НФаУ, 2001. — 408 с.

Григор'єва М.В. Німецький язик: учебн. пособие / М.В. Григор'єва, О.А. Синельникова, — К.: Вища шк., 1990. — 231 с.

Гусєва П.Т. Streiflichter aus Deutschland / П.Т. Гусєва, Г.В. Гоголева, С.Ф. Корогодіна. — Х.: Ранок, 2009. — 80 с.

Драб Н.Л. Практична грамати́ка німецької мови: посібн. / Н.Л. Драб, С.О. Скринька, С.І. Стаброз. — Вінниця: Нова книга, 2007. — 280 с.

Маслюк Я.О. Topics and Vocabulary. Теми та словник: навч.-метод. посібн. / Я.О. Маслюк. — Тернопіль: Амбер, 1997. — 144 с.

Процюк І.Є. Англійська мова для фармацевтів: підручн. / І.Є. Процюк, О.П. Сокур, Л.С. Прокопчук. — К.: ВСВ "Медицина", 2011. — 448 с.

Янков А.В. Англійська мова для студентів-медиків / А.В. Янков. — К.: Вища шк., 1998. — 261 с.

Luke Prodromou. Rising Star. A Pre-First Certificate Course. Macmillan Publishers Limited, 2001.

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. International student edition, Macmillan Publishers Limited, 2002.